

Scenariusz lekcji dla klas III-V szkoły podstawowej

Historia zapisana w ogrodach.

Dzień z Zofią Moraczewską w jej domu w Sulejówku

Czas: 2 x 45 min

Tagi: godzina wychowawcza, lekcja języka polskiego, zajęcia teatralne
- historia „małej ojczyzny”, lekcja w muzeum/izbie pamięci

W jaki sposób pamiętki/listy/zdjęcia/film są pomocne w poznawaniu i rozumieniu historii lokalnej?

Dlaczego ważna jest odpowiedzialność w formułowaniu opinii i ocen postawy postaci historycznych?

Cele:

- zachęcenie uczniów do poznawania przeszłości najbliższego otoczenia
- rozwinięcie umiejętności w przedstawianiu postaci historycznych
- pogłębianie interpretacji materiałów archiwalnych i filmowych
- tworzenie własnych obrazów przeszłości na podstawie opisów życia codziennego w Sulejówku w latach 20. XX w.
- zachęcenie do międzypokoleniowych rozmów rodzinnych wokół historii Sulejówka
- rozwój w zakresie pracy indywidualnej i w małych grupach

Metody pracy:

- dyskusja
- praca w grupach z planem miasta
- praca w parach – ułożenie w kolejności chronologicznej kart z informacjami dotyczącymi biografii Zofii Moraczewskiej i historii Sulejówka
- praca w grupach 3-osobowych z materiałami archiwalnymi (fotografią)
- rozmowa kierowana
- drama

Środki dydaktyczne:

1. karty z informacjami dot. biografii Zofii Moraczewskiej i historii Sulejówka
2. film zrealizowany przez uczestników warsztatów „Teatr i pamięć”
3. wybrane fragmenty listów Zofii Moraczewskiej
4. zdjęcia z prywatnego archiwum M.K. Smosarskiego
5. plan Sulejówka

Przygotowanie sali lekcyjnej do zajęć: powiększone kserokopie zdjęć z archiwum wyeksponowane w różnych miejscach sali, przedmioty – różne rekwizyty przyniesione przez nauczyciela i dzieci z domu (stara mapa, narzuta, świecznik na biurku nauczyciela) sugerujący wędrówkę w nieodległą przeszłość / przestrzeń mieszkalną.

Część I

(w sali szkolnej – 1 h lekcyjna)

Przebieg zajęć:

1. Wstęp: Sulejówek - moje miasto.

Zachęć uczniów do pracy z planem miasta.

Poproś by uczniowie pokazali na planie miasta miejsca swojego zamieszkania; uczeń lub nauczyciel wskazuje na mapie dworek „Milusin” Aleksandry i Józefa Piłsudskich oraz „Dworek - Siedziba” Zofii i Jędrzeja Moraczewskich. Poprowadź krótką rozmowę na temat miejsc historycznych w Sulejówku; sprawdź dystans tych obiektów od miejsca zamieszkania ucznia lub szkoły (pieszo/samochodem).

2. Poznaj sąsiadów – Zofia Moraczewska

Poproś o ułożenie otrzymanych kart z informacjami o życiu i działalności Zofii Moraczewskiej w kolejności chronologicznej. Poproś o głośne odczytanie informacji.

Zachęć uczniów do wspólnego obejrzenia filmu pt. „Zofia”.

Zachęć uczniów do wyrażenia opinii na temat filmu. Czy twórcom spektaklu i filmu udało się odtworzyć atmosferę domu z lat 20-tych XX wieku? Wymień przedmioty, które stworzyły tę atmosferę.

3. Historia zapisana w listach

Podziel uczniów na grupy 3-osobowe. Wytłumacz korzyści z poznania i pracy z materiałami archiwalnymi.

Zaproponuj zadania dla poszczególnych grup w oparciu o fragmenty listów Zofii Moraczewskiej do jej siostry Heleny Kozickiej i archiwalne zdjęcia:

- wypisz nazwy kwiatów
- wypisz nazwy jarzyn,
- wypisz nazwy potraw
- wypisz nazwy prac domowych
- wypisz nazwy prac w ogrodzie

Na koniec poproś 2 uczniów o pomoc w przymocowaniu kart do tablicy.

Zachęć do prezentacji wyników pracy przedstawicieli poszczególnych grup przy tablicy.

Poprowadź dyskusję na temat – w jaki sposób listy, zdjęcia i film są pomocne w rozumieniu życia codziennego dawnych mieszkańców twojego miasta/sąsiedztwa?

Praca domowa:

Opisz sytuację, jaka zdarzyła się w domu Zofii Moraczewskiej na 15 minut przed zrobieniem tego zdjęcia/ napisania tego listu.

Część II

Wizyta w Izbie Pamięci w „Dworku - Siedzibie” w Sulejówku.

1. Przygotowanie do wizyty

Ogłoś zadania dla chętnych - stwórz dwie grupy 3-osobowe. Pierwsza zostanie przewodnikiem klasy i wyznaczy drogę dojścia/dojazdu ze szkoły do „Dworku – Siedziby”. Druga przedstawi klasę kustoszowi izby pamięci.

2. Z wizytą u Moraczewskich

Poznanie miejsca

Poproś uczniów o zadanie jednego pytania kustoszowi, które danemu uczniowi wydaje się ważne.

Rozdaj karteczki. Poproś o zapisanie nazw przedmiotów, które budzą zainteresowanie uczniów. Poprowadź krótką rozmowę.

Ożywienie miejsca

Przygotuj i zaprezentuj krótką inscenizację uczniów opartą na wybranej pracy domowej – sytuacji, jaka zdarzyła się w domu Zofii Moraczewskiej na 15 minut przed zrobieniem danego zdjęcia/ napisaniem tego listu.

- rozdaj role (sugestia: oznacz każdego z bohaterów jednym z przedmiotów/detali z epoki: (element kostiumu, fryzura, rekwizyt)
- określ razem z uczniami miejsce zdarzenia (część izby pamięci)
- nazwij z uczniami zachowanie dzieci wobec matki i matki wobec dzieci
- zaproś uczniów do odczytania wybranego fragmentu listu.

„Dworek-Siedziba” dawniej i dziś

Poproś kustosa by poprowadził dalej rozmowę o Moraczewskich. Wspólnie z uczniami zastanów się, czy wizyta w izbie pamięci pomogła ci zrozumieć postać historyczną – Zofię Moraczewską? Na koniec zapytaj uczniów, czym różni się dzień pracy twojej rodziny od dnia pracy pani Zofii?

Praca domowa:

Jakie zajęcia domowe pani Zofii uważasz za ciekawe?
Których z nich już dzisiaj nie wykonujemy i dlaczego?

Materiały dla nauczyciela:

1. Fragmenty 11 listów Zofii Moraczewskiej
2. Zdjęcia z prywatnego archiwum K.M. Smosarskiego
3. Film pt. „Zofia” zrealizowany w ramach Letnich warsztatów „Teatr i pamięć”